

Kauppalehti

OPTIO

N:o 1 • TAMMIKUU 14. 1999 • KL 8 B • 25 MK (sis.alv)

*Heikki A.
Reenpää:*

**SUKU
PYSYY
OTAVASSA**

SIVU 14

*Varma-
Sammon
Paavo Pitkänen
tasapainoilee
taitavasti
teollisuuden
ja ay-liikkeen
intressien
välillä.*

LUOTTOMIES

Eero Aarnio ja Formula. Vanha Kölnin valloittaja tuo huonekalumessuille pitkästä aikaa uutuuden.

Pallo, pastilli ja formula

Pallotuoli veti Eero Aarnion jo 60-luvulla lasikuultusuunnittelijoiden kärkikaartiin.

ASKO KARTTUNEN
PEKKA KARHUNEN, KUVAT

Joukko suomalaisia huonekalutehtaita osallistui alkutalvesta 1958 ensi kertaa Kölnin kansainvälisille huonekalumessuille. Suomalaisten yhteisesiintymisen järjestelyistä vastasi teollisuuden toivomuksesta silloiseen Ulkomaankauppaliittoon perustettu huonekalujen vientijaosto.

Huonekalujen valmistajat olivat tilanteessa, jossa jotakin tarvitsi tehdä. Kotimaan markkinat olivat tasaantuneet ja hyvin alkanut vienti Neuvostoliittoon jäätty yöpakkasiin.

Tanskalaiset ja ruotsalaiset huonekaluviejät tuntuivat menestyvän länsimarkkinoilla, miksei sitten suomalaiset. Olihan sodanjälkeisestä Suomesta äkkiarvaamatta tullut maailmalla design-kuuluisuus. Niin ainakin haluttiin uskoa. Maailmannimeksi muuttanut **Tapio Wirkkalakin** suostuteltiin suunnittelemaan Askolle huonekaluja ensimmäistä Kölnin esiintymistä varten.

OLLIN OPPIVUODET JATKUVAT

Myyntiluvut jäivät vaatimattomiksi; alkoivat huonekaluviennin Ollin oppivuodet, jotka tuntuvat jatkuvan vieläkin, neljäkymmentä vuotta myöhemmin.

Jotakin jäi kuitenkin käteen. Vaikka maailmassa pidetään vuosittain monia merkittäviäkin huonekalujen myyntitilaisuuksia ja näyttelyjä, Kölnin kansainvälisistä huonekalumessuista on tullut tapahtuma, johon monet valmistajat panostavat parhaat voimansa. Joukossa on myös joitakin suomalaisvalmistajia.

Näillä messuilla on alan päättäjien piirissä vakiintunut asemansa niin kaupallisesti kuin huomioarvonkin kannalta. Huonekaluvalmistajat uskovat, että Kölnissä saavutettu julkisuus on muutettavissa rahaksi.

Tapio Wirkkalan mallit eivät maailmoja muuttaneet. Huonekalujen suunnittelu jäi hänen osaltaan kertayritykseksi. Toiselle suomalaiselle muotoilijalle Kölnistä tuli aikanaan hänen malliansa paraatipaikka, ja sellaisena se on pysynyt. **Eero Aarnio** ymmärtää lasikuidun tarjoamat mahdollisuudet huonekalujen muotoiluun tavalla, joka

on tehnyt hänestä yhden materiaalin taitavimmista osajista.

Vuonna 1966 Kölnissä ensiesittelyssä ollut *Pallotuoli* oli kaiken alku. Tammikuun lopun seuraavilla messuilla on tuoreimman uutuuden vuoro. Sen nimi on ajan hengessä *Formula*. Vedessä kelluva, menevän näköinen lepotuoli, joka sopii muuallekin kuin uima-altaaseen.

Kaarevien muotojen kokonaisuus, jonka viivojen luistoa rikkoo vain toiseen käsinjoaan painettu syvennys kylmää juomaa sisältävää lasia varten. Joidenkin mielestä *Formula* on turha kapistus, mutta kuitenkin se on silmää hivelevän muodokas.

PALLOTUOLILLA MAINEESEEN

Aarnio oli 60-luvun alussa Askossa suunnittelijana, mutta aloitti sittemmin työskentelyn omissa nimissään. Yhteys Askoon oli kuitenkin olemassa ja yhtiön samoihin aikoihin läntisessä Saksassa toimintaansa laajentanut myymäläketju tarvitsi nimeä ja julkisutta kasvuaan auttamaan.

Tähän tarpeeseen syntyi kuin tilauksesta *Pallotuoli*, tuo pallon puolikkaan muotoinen, jalustallaan pyörivä istuin.

Hetken ajaksi alan lehdistö ja vähän muutkin olivat saaneet lempilapsen, jota kuvattiin edestä ja takaa. Tiedettiin kertoa jopa Monacon prinsessa **Gracen** käyneen

Pariisissa ostamassa oman Pallotuolinsa. Ja tuolia myytiin maailmalla Yhdysvalloista Japaniin. Tätä iloa kesti jonkin tovin.

Kölnin kansainväliset huonekalumessut pidettiin tuohon aikaan joka toinen vuosi. Ja tavaksi tuli odottaa, mitä uutta Aarnion kynästä oli taas syntynyt.

Tuli *Pastilli*, joka oli kuin suurennettu Figarol takamuksen mittaisine istuinsijoineen. Tuli katosta roikkuva läpinäkyvä Pallotuolin versio ja vielä vaahtokumista muotoiltu leikkihevonen ja istuin nimeltään *Poni*, jota alkujaan nimitettiin *Mustangiksi*. Tuli muitakin aarniomaisia esineitä.

Sitten tuli tauko jossakin 70-luvun puolella. Aarnio muutti välillä Saksaan työskentelemään ja haistelemaan Euroopan tuulia ja yhteyksiä.

Aivan tuon vuosikymmenen lopussa alkoi Askon huonekaluteollisuudessa muutosten ja mullistusten aika, joka myöhemmin johti myös Saksaan syntyneen myymäläyhtiön lopettamiseen. Enää ei tarvittu Pallotuoleja eikä Pastilleja.

Ajan kanssa Aarnio lunastikin valmistusosoikeuden osaan suunnittelemistaan esineistä takaisin itselleen. Tuotteet valmistuttaa ja markkinoi hänen yhden miehen -yrityksensä.

MYYNTIEDUSTUS AGENTILLA

Tilanne on mielenkiintoinen. Näiden Aarnion omissa nimissään valmistuttamien esineiden maailmanlaajuinen myyntiedustus on jo jonkin aikaa ollut Saksassa toimivalta agenttiliikkeellä, jonka osastolla Kölnin messuilla myös *Formula*-uutuustuoli esitellään tammikuun lopulla.

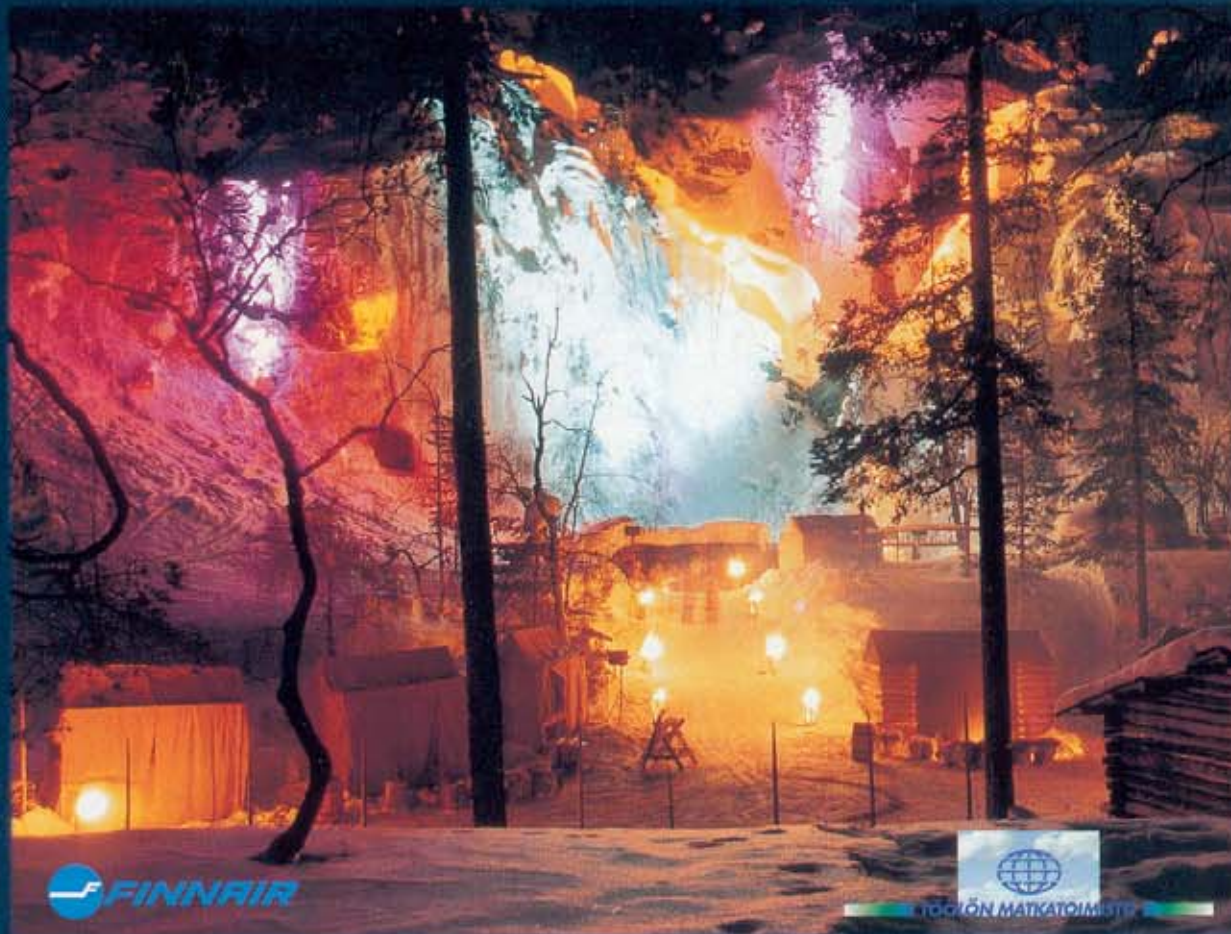
Vanhempaa mallistoa myydään koko ajan jonkin verran. Pallotuoli ja Pastilli ovat mukana sveitsiläisen Vitra-huonekaluliikkeen maailmankuulussa tuolimuseossa, jonka rakennus on nimekkään **Frank Gehryn** suunnittelema. Ne ovat hyvässä seurassa muiden aikamme huonekaluhistoriaa tehneiden istuinten kanssa.

Aarnion suunnittelema julkikalusteita on Suomessa parinkin tunnetun valmistajan mallistossa. Piirustuslaudalla on jo *Formulan* seuraaja.

Toiminta jatkuu tavallaan kahdella rintamalla. Voi olla, että tämä on hyväkin toiminnan malli. Suunnittelijat valittavat usein, etteivät valmistajat ymmärrä heidän ajatuksiaan. Aarnio on tavallaan ylittänyt tämän kynnyksen. Jos ei muille käy, niin tehdään itse.

Samaan päätyi tietävästi Timo Sarpanevakin suurten lasiveistostensa kohdalla. Olisiko tässä mallia muillekin? Soveltuvin osin. Muotoilumaiden eturivissä pysyminen on tiukan takana; mutta rohkea rokan syö. □

Äärimmäinen kokouselämys

Puitteet, järjestelyt ja tunnelma tekevät Pyhästä äärimmäisen kokouselämyksen.

Pyhällä tehdään eikä teeskennellä. Kontaktihenkilölläsi on aina sekä kykyä että halua pitää langat käsissään ja hoitaa hommat sovitulla tavalla. Alkuun pääset helpoimmin lähettämällä tiedon tarpeistasi osoitteeseen sanelma.sankelo@pyha.fi.

ArkiPyhissä toimii myös hinta. Töölön Matkatoimisto on kääriyt ne varsin tiukkaankin pakettiin: lennot ja 3 vrk majoitus Hotelli Pyhätunturissa alkaen **1385,-**.

Tiedustelut ja varaukset: Töölön Matkatoimisto Oy puh. (09) 22 888 222.

PYHÄ
TUNTURI

RIITTÄVÄN
KAUKANA ARJESTA

FINNAIR

TÖÖLÖN MATKATOIMISTO

PEKKA KARBUNEN/KUVAT/0400-456 849